

Cvetice iz rajskega vrta.

5. Zmernost.

Perzijanski kralj Cir je bil v mladosti nekaj časa na dvoru svojega starega očeta Astijaga, medijanskega kralja. Pri neki pojedini je Astijag ponudil svojemu vnuku vina. Deček Cir pa prostodušno odgovori: „Vina pa že ne bom pil, v njem je strup; zadnjič sem to dobro videl.“ — „Kaj si videl?“ vpraša stari oče. Cir pa odgovori: „Ali si že pozabil, kako ste bili vsi brez uma, ko ste se napili vina? Kako ste razsajali in se smejali! Pevci so hripavo kričali, vi ste pa upili: Izborno! Dokler ste sedeli, ste se bahali, kako ste močni. Ko ste pa vstali, so se vam noge zapletale in popadali ste na tla. Nihče ni vedel, kdo da je. Ti si pozabil, da si kralj; drugi pa niso vedeli, da so podložniki.“ Astijag se ni razsrdil radi teh besedi, ampak je samo vprašal: „Ali se tvoj oče nikoli ne upijani?“ „Nikoli“, pravi Cir. „In kaj počenja, kadar je pil?“ prasha kralj. „Ničesar. Samo toliko časa pije, da ga jenja žejati.“

Mladi Cir je imenoval vino strup. Če pomislimo že samo to, kako zavživanje opojnih pijač slabí telesne moči in kako škoduje zdravju, moramo reči, da je Cir — četudi nevedé — govoril resnico. Še več hudega pa, kakor telesu, stori zavživanje vina, piva in žganja duši.

Vsled nezmernosti v pijači in zavživanja opojnih pijač začne slabeti spomin in pešati um. — Rana ura je zlata ura. Zjutraj se učenec največ nauči. Zakaj? Dokler je tešč, si najlože zapomni, spomin mu tedaj najbolj živahno deluje. Po obedu se težje uči. Če pa kdo uživa opojne pijače, si bode toliko težje kaj zapomnil, kolikor več in kolikor večkrat je pil. Zlasti pa um postane len in se mu ne ljubi misliti.

Zdravniku dr. Demme v Bernu v Švici je zatrjeval prijatelj, da na pol odraslim dečkom lahko namizno vino ne škoduje pri učenju. Zdravnik mu tega ni mogel potrditi. Prijatelj se je hotel s posebnim poskusom

prepričati. Poldrugo leto so njegovi deset- do petnajst-letni sinovi dobivali samo vodo pri jedi, potem pa nekaj časa vino, in sicer mlajši štirinajstinko litra, večji pa desetinko; vsi so ga pa smeli piti samo z vodo namešanega. In kaj je pokazal poskus? Takrat, ko so pili vino, so bili dečki veliko slabejši, bolj zaspani in za duševno delo veliko manj sposobni, kakor takrat, ko so pili vodo. — Ako že tako malo vina slabí um, kaj se godi pač pri onih, ki zavživajo veliko opojnih pijač! Celó kralj neolikanih Kafrov, Cetewayo po imenu, je spoznal to nesrečo in rekel: „Če se v deželo spravijo sodovi žganja, se s tem ljudstvu oropajo možgani.“

Kakor pa zavživanje opojnih pijač škoduje spominu in umu, tako tudi slabí voljo. Naš pregovor pravi: „Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne.“ Kdor je vdan opojnim pijačam, nima moči, da bi krotil to strast; obenem pa njegova volja postaja vedno bolj in bolj slaba, da omaga tudi v boju zoper druge strasti. In kako velik nesrečnež je pač tak človek, ki ni gospodar svoje volje! Vsaka skušnjava ga premaga, vedno manj moči ima in slednjič zabrede v pregrehe. Zato vidimo, da so največje hudobije storili ljudje v pijanosti. Tako si je Baltazar, že popolnoma vinjen, dal prinesiti zlate posode iz templja, da je iz njih s svojimi gosti pil. — Kralj Herod je v pijanosti rekel hčeri Herodijadini, da jej bo dal, kar zahteva od njega, četudi polovico kraljestva. Po nasvetu hudobne matere je zahtevala hči glavo Janeza Krstnika, in v pijanosti je Herod ukazal obglaviti svetega preroka in njegovo glavo izročiti Herodijadini hčeri. — Češki kralj Venceslav, ki je hotel od sv. Janeza Nepomuka zvedeti, kaj se mu je kraljica spovedala, in ki je ukazal potem svetnika v vodo vreči, ker tega ni povedal, je bil zelo vdan pijači.

Toliko hudega torej stori zavživanje vpijanljivih pijač. Zato se zlasti na Angleškem, v Švici in v Ameriki zelo množi število ljudi, ki sklenejo, da ne bodo nikdar pokusili nobene opojne pijače. Na Angleškem je do tri milijone mladih ljudi, ki so naredili obljubo, vse življenje tako ravnati in popolnoma se zdržati

vina, piva in žganja. Kdor od mladosti ne pokusi takih pijač, se jih bo tudi pozneje jako lahko zdržal. Mnogo jih pa tudi v poznejši dōbi opusti zavživanje opojnih pijač. Tako je slavlji kardinal Manning nekda opominjal delavce k popolni zdržnosti. Po govoru je poprašal neki delavec, če tudi kardinal sam nikdar ne pije vina. Kardinal je odgovoril, da mu je zdravnik naročil zaradi slabega zdravja vsak dan nekaj malega piti. „Morda bi pa kak drug zdravnik Vaši Prevzvišenosti drugače svetoval“, si drzne delavec opomniti. Kardinal je poprašal še drugega zdravnika, ki mu je rekel, da brez škode opusti vino. In odslej kardinal do svoje smrti ni pil nobene opojne pijače. Umrl je v starosti 85 let.

Al. Stroj.

Usmiljenje.

prvih dneh gorkega poletja je vstal naš Rudolf iz postelje. Slab je bil še v začetku, oče in mati sta ga morala podpirati pri hoji, a sčasoma se je tako okrepil, da se je šel sam izprehajati okrog hiše.

Črez kakih osem dnij pa se je napotil precej zgodaj v bližnji gozdič. Spremljala sta ga, kakor navadno, mali bratec in sestra in čebljala in ga izpraševala vso pot:

„Kako se zove ta cvetica?“

„Kako se pravi onemu drevesu?“

„Ali je globoka onale voda?“

On pa jima je smeje odgovarjal in se izprehajal po senčnatem logu.

Hodé nekaj časa po stezici, ki je peljala skozi hosto v sosednjo vas, zašepeče mali bratec:

„Rudolf, glej no tamle beračico, ali pa je še ciganka.“

„Kje?“